

gaver, som kræver en Forøgelse af Stats-Laanefonden, men jeg tror ikke, Staten vil slippe derfor. Jeg sætter f. Eks., at der i dette Øjeblik var en stærk Efterspørgsel efter Laan til Husmandslodder, hvad der desværre ikke er, saa vilde jeg i hvert Tilfælde ikke turde modsætte mig en Udvidelse af Stats-Laanefonden under Hensyn dertil. Det er jo en Gang saaledes, at Antallet af de Opgaver, Staten kommer til at give sig af med, stiger i et Kultursamfund. Grænsen maa, synes jeg, afgøres efter, om de Opgaver, vi stiller Staten, har en virkelig socialistisk Baggrund eller ej, altsaa en Baggrund, som forudsætter en Stat paa et helt andet Grundlag end det nuværende. Thi Staten kommer i Modsigelse med sig selv, hvis den gaar ind paa at være medvirkende til at løse saadanne Opgaver; den vilde derved ligesom udhule sig selv, udtømme sit eget Indhold. Og en Stat maa vide, hvad den vil, om den vil blive bestaaende som kapitalistisk Stat — for at bruge dette Udtryk —, eller den vil gaa over til at være socialistisk Stat, og derefter maa den saa handle. Men den kommer ikke i Strid med sig selv ved at udvide Rammerne for et Lovforslag som dette, og jeg kan ikke se, at den højtærede Finansminister har Ret i, at den Plan til Ombygning af usunde Bydele i København, som jeg omtalte ved Finanslovforslagets første Behandling, paa nogen Maade skulde sprænge Rammerne for dette Lovforslag, for saa vidt Opgaven teknisk lader sig løse der indenfor, hvad jeg i Øjeblikket ikke kan sige noget om, da jeg ikke er Tekniker. Men hvis man kunde faa dannet en Byggeforening, som vilde nedbryde disse usunde Bydele, og udelukkende bygge Arbejderboliger, ser jeg ikke, at man kunde nægte den Tilskud af Stats-Laanefonden, og under Hensyn hertil vil jeg sige, at mit Ønske om at faa Laanesummen forhøjet er meget varmt. Jeg synes heller ikke, den højtærede Minister kunde sige, at f. Eks. det ærede Medlem fra Æbeltoft (N. Neergaard) ikke delte disse Ønsker. Det ærede Medlem havde dem dog paa sin Juleseddel; ganske vist hævdede han dem ikke med den Styrke, som jeg gjorde, men det ærede Medlem sagde dog, at han vilde ønske, han kunde faa Udlaanssummen forhøjet, men han troede ikke, han kunde faa det. Jeg ved ikke, om den højtærede Minister vil udtale sig om, hvorvidt en Garanti af Kommunen for Amortisation og Rente vil være ham tilstrækkelig i Stedet for en Prioritet; det maa den vel være, men det er jo for øvrigt Spørgsmaal, som det kom-

mende Udvalg vil faa til Behandling, saa vil der maaske blive Anledning til at forhandle med Ministeren derom.

N. Neergaard: Jeg tror, at hvis vi skulde følge det ærede Medlem for Odense Amts 1ste Valgkreds (Marott), vilde vi komme ind paa en saa overordentlig Udstrækning af den Foranstaltning, der her er Tale om, at Stats-Laanefonden vilde blive sprængt derved. Hvis vi virkelig skulde ind paa Byggeforetagender, der øvede nogen nævneværdig Indflydelse paa Huslejens Størrelse, regulerede Huslejeforholdene, som det ærede Medlem mente, kunde det ganske sikkert ikke rummes indenfor Stats-Laanefondens Rammer, ligesom det vilde sprænge Rammerne for det foreliggende Lovforslag.

Det ærede Medlem mente, at ved Udstykningsloven havde man en Laanegrænse af $\frac{9}{10}$ pCt. Jeg vil gøre opmærksom paa, at deri tager det ærede Medlem fejl. Ved Parcellaan er Grænsen $\frac{1}{5}$ af Ejendoms-skyldvurderingen. Det er Mening, at et saadant Laan skal ydes efter en første Prioritet, men Laanegrænsen for et første Prioritetslaan er sædvanlig ikke over $\frac{3}{5}$. Da Finansministeriet tilmed følger den Praksis, at det samlede Beløb af første og anden Prioritet ikke maa overstige $\frac{2}{3}$, vil det ærede Medlem se, at man er meget langt fra paa Udstykningslaanene at nærme sig til det, det ærede Medlem vil. Det er ogsaa rigtigt, thi hvorfor gør man det ved Husmands-laanene? Dels af den Grund, Finansministeren nævnedes, at der der er Tale om at skabe vedkommende et selvstændigt Erhverv, men ogsaa af en anden Grund, nemlig den, at man der stiller Ubemidlethedskravet i en ganske anderledes skarp Form. Det er kun egentlige Landarbejdere, der her er Tale om, men ved disse Byggelaan er Talen ogsaa om fastlønnede Statsfunktionærer, Jernbane- og Postfunktionærer og forholdsvis velstillede Arbejdere. Det er ganske anderledes velstillede Befolkingsklasser, man kommer op til, end dem, for hvem Husmandsloven gælder.

Jeg vil slutte med at sige, at det, jeg udtalte om, at vi burde lade Stats-Laanefonden hvile i sig selv, ikke er nogen Utopi, det kan meget godt lade sig realisere. Jeg har i sin Tid ladet foretage Beregninger desangaaende af Autoriteter, som er uomtvistelige, Statsanstaltens Matematikere, og Resultatet deraf var, at hvis vi vilde blive nogenlunde indenfor de givne Rammer, vilde Stats-Laanefonden ganske vist faa en Tid, hvor der maatte passes